

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Refacerea creditului. — Depresiune, economie liberă și valută. — Finanțe locale și finanțe generale. — Virtuți uitate. — Contribuabilii și autoritățile administrative. — Jurisprudență referitor la aplicarea legii pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane.

Refacerea creditului.

Toate partidele politice au început anul acesta să ciripească din când în când câte ceva despre credit. Intre primele fapte, cari au determinat opoziție și guvern să se mai gândească și la asemenea probleme ruginite, a fost stupefăcerea generală, care a pus stăpânire pe opinia publică din țară, când s'a aflat, că într'un oraș mare cum sunt Iașii, fosta capitală de odinioară a Moldovei, nu mai există nici o singură bancă, afară de sucursala Băncii Naționale.

Sesizată de această știre aproape de necrezut, apărută întâiu în ziarul „Epoca” sub semnătura dlui Grigore Filipescu, presa din Capitală a pornit unanim o campanie în favorul creditului, publicând lungi și judicioase articole pe chiar primele pagini, vestejind în termeni severi felul în care s'a desfășurat la noi acțiunea conversionistă. În acelaș timp s'a cerut refacerea fără întârziere nu numai a creditului, ci — în mod cu totul firesc — și refacerea instrumentelor de credit, adică a băncilor.

Acestei atitudini a presei neînregistrate în vre-un partid politic, s'au raliat și ziarele de partid.

Și astfel au început să răsară în anul acesta tot mai des și mai stăruitor, articole de ziare, „soluții” și chiar programe de guvernament, cari să facă pomenire de o chestiune, căreia doi ani de-a rândul partidele noastre politice nu i-au mai acordat nici o atențiune.

Văzând interesul opiniei publice pentru cauza creditului, oamenii noștrii politici, cari sunt foarte „sensibili”, când e vorba de o opinie publică, au încercat să „împace” lucrurile, în felul lor bineînțeles. Dar felul în care se încearcă refacerea creditului la noi constituie încă o dovadă în plus de neseriozitatea lumii noastre politice.

Căci oamenii, în „nemărginita” lor dragoste pentru poporul debitor și creditor deopotrivă, vor să ne facă să credem, că acest credit poate fi refăcut, menținând situația de nesiguranță în care ne-a adus cea mai păgubitoare politică, care s'a făcut vreodată la noi. Ei vor să ne facă să credem, că refacerea creditului este posibilă și dacă partidele politice continuă să șarjeze patimile, predicând lărgirea conversiunii până la totala anulare a datoriilor.

Este evident, că această atitudine echivocă față de problema creditului nu este un rezultat al naivității partidelor noastre politice. Oricât de puțin pregătiți ar fi unii reprezentanți ai poporului în materie economică, nu putem crede totuși, că naivitatea chiar și a celor mai săraci cu duhul să meargă atât de departe. Și apoi partidele noastre politice au și oameni, cari sunt binișor acasă în

această materie și cari, fără a fi nevoie să facă prea mari eforturi cerebrale, sunt convinși, că demagogia și nestabilitatea legislativă nu pot forma baza, pe care să se clădească noul edificiu economic al României Mari.

Această atitudine echivocă nu poate fi deci decât un rezultat al ipocriziei, o ipocrizie foarte rău și periculos plasată.

Partidele noastre politice vor să se facă simpatice și debitorilor și creditorilor, pentruca să poată recolta voturi și dela unii și dela alții.

În felul acesta însă nu se reface creditul.

Condițiile pentru această refacere sunt cu totul altele.

Aceste condiții sunt foarte simple. Oricine le poate înțelege, dacă are puțin simț practic și un dram de bună credință adevărată.

Oricât de simple ar fi însă condițiile pe lângă cari poate fi refăcut creditul, totuși, dată fiind mentalitatea care stăpânește la noi în țară, împlinirea acestor condiții înseamnă drum lung. Și la drum lung nu se pornește niciodată în galop.

Primul pas, care trebuie făcut în această direcție, este inocularea ideii de obligație în mintea cetățeanului.

Cetățeanul va reveni la simțul respectului față de angajamente atunci, când va exista un termen de plată.

Peste acest adevăr nu se poate trece.

Și acest „termen de plată” înseamnă, foarte firesc, și aplicarea măsurilor de constrângere cuvenite în cazul, că el nu va fi respectat.

La drum lung nu se pornește în galop, dar se pășește în schimb cu hotărâre.

Și cel dintâiu pas hotărât, pe care trebuie să-l facă astăzi Guvernul, este menținerea cu toată îndărătnicia a termenelor de plată existente.

Aceasta este prima condiție pentru refacerea creditului.

Dupăce se va fi împlinit, vom putea discuta și pe celelalte.

Depresiune, economie liberă și valută.

Secolul XIX a fost caracterizat prin reacțiunile politice, cari au sguduit din temelie toate statele civilizate. — Se pare că secolul XX va fi acela al reacțiunilor economice.

Cauzele războiului mondial au fost în bună parte de natură economică. Între consecințele lui cea mai dezastruoasă a fost războiul economic, care a urmat imediat după încheierea tratatelor de pace, și a adus o nemaipomenită mizerie peste lumea civilizată.

È evident că depresiunea economică a trebuit să deștepte atențiunea masselor largi ale popoarelor. A provocat totodată o reacțiune împotriva științei economice și împotriva sistemului de până acum. Nemulțumirea generală a făcut posibilă răspândirea unor idei, unei teorii, putem zice unei evanghelii economice, care — fiind bazat pe concepții foarte morale și etice — ar fi o soluție ideală pentru problema valutară, și tot odată promite înlăturarea crizelor economice. Înțeleg teoria lui Silvio Gesell și a adeptilor săi, a unei valute libere, independentă de stocuri metalice și în continuu dirijată și adaptată nevoilor economice (index).

Această teorie înseamnă într'adevăr un progres pe terenul economiei științifice, și va juca un rol important la timpul său, când lumea civilizată va fi coaptă pentru o temeinică reformă valutară.

Deocamdată, această teorie, care prin reforma valutară tinde să ajungă la o reformă a sistemului economic, a contribuit mult la complicarea și intensificarea haosului economic, în care ne sbatem. Acele cercuri reacționare, cari nici odată nu lipsesc de câte ori omenimea se luptă cu greutatea politice sau economice, și cu ei toți nemulțumiții, toți aceia, cari pretind, că fără vina lor au suferit cele mai grele lovituri în urma depresiunii, au devenit propovăduitorii acestei teorii, care promite dreptate și echitate, visuri frumoase ale spiritului uman și vecinică iluzie înșelătoare.

Această reacțiune tinde de a lua forma unei revoluțiuni sociale, binevenită tuturor acelor cari văd progresul omenimei în distrugerea completă a sistemului actual. Reprezentanții mai moderați ai acestei reacțiuni, între ei economiști cunoscuți din toate țările civilizate, văd unicul remediu pentru depresiunea actuală în niște măsuri valutare, inflațiune, în diversele înțelesuri ale acestei noțiuni, devaluare, restabilizare, valută index ș. a. Toți aceștia așteaptă mântuirea lumii dela asemenea măsuri, iar greșelile trecutului, cari au provocat depresiunea, le atribuie sistemului valutar. Deci acest sistem trebuie înlăturat, și înlocuit prin un alt sistem, care nu admite asemenea crize, deocamdată însă sistemul valutar trebuie adaptat nevoilor economice prin inflațiune, etc.

Deși nimeni nu va putea justifica ignorarea defectelor sistemului valutar cu acoperire de aur

și nici ignorarea valorii științifice a cercetărilor și a teoriei lui Silvio Gasell, deși nu se poate nega că o reformă valutară internațională ar fi un stimulent pentru economia tuturor țărilor, totuși înainte de a lua asemenea măsuri, chiar dacă în teorie ar fi justificate, trebuie clarificată o altă chestiune. Care este scopul măsurilor de luat, care este rezultatul dorit? Revoluțiune economică sau reînviere?

Un economist american scrie între altele:

„Una dintre cele mai primejdioase propuneri de ale științei economice celei noi este aceea a așa numitei „economii libere (planned economy). Viața economică, precum o cunoaștem noi, a fost în mare măsură un proces inconștient, în acel sens, că nici o minte și nici un grup de minți nu au văzut pictura întreagă, și de sigur, nici o minte sau grup de minți nu au dirijat pictura întreagă. În acest proces este inteligență, însă este inteligența unor indivizi sau organizațiuni cari caută câștigul sau profitul lor particular, observând sursele lor proprii de aprovizionare, observând piețele lor proprii, însă fără a putea supraveghia cu oarecare precizie mișcările sistemului în întregime“.

În Elveția și Germania s'au publicat de curând declarațiuni oficiale din partea guvernelor, refuzând în mod categoric adoptarea de ori ce metodă „liberă“.

O revoluțiune economică ar însemna distrugerea sistemului actual, înfățișarea de nou și necunoscute crize, cu rezultat final incert. Nu există nici un fel de garanții pentru o bună funcționare a unui sistem nou, neîncercat. Între asemenea împrejurări nu este greu de a se decide pentru reînvierea economiei în cadrul sistemului vechiu, încercat și familiar lumii de astăzi, cu toate avantajile și dezavantajile sale. Pe acest teren joacă un rol foarte mare și niște factori cari nu pot fi exprimați în cifre și nu pot fi precizați înainte, fiind inerenți naturei omenești și psihei popoarelor. Așa d. e., este neapărată nevoie ca sistemul valutar să inspire încredere, atât în lăuntrul granițelor statului, cât și în afară.

Reînvierea economiei amorțite nu va fi posibilă prin măsuri unilaterale, luate la nimerite sau la insistența anumitor grupări de interese.

Trebue să se cerceteze dacă vechea știință economică, cum s'a învățat în timpul antebelic, nu ne-ar fi putut lumina asupra greșelilor comise, și dacă nu ne poate răspunde la întrebările cele mai ardente în situația actuală, sau dacă într'adevăr trebuie abandonată și înlocuită cu teorii și principii noi, în concepția lor tocmai opuse științei vechi. Întrebarea principală este deci: a ajuns lumea civilizată în această depresiune în urma

faptului, că s'a ținut cont de principiile greșite ale științei economice antebelice, sau poate, pentru că acele principii sunt bune însă au fost ignorate?

În realitate se poate dovedi că aproape toate măsurile economice luate în țările civilizate dela războiu încoace, au fost în contradicție cu știința economică. Se poate dovedi cu ușurință, că nimeni nu s'a ținut de regulile vechi. Atunci, de ce am avea nevoie de reguli noi?

Numai câteva exemple: Știința veche și experiența ne-au învățat că este nevoie de mijloace de schimb cu acoperire metalică și cu o valoare constantă. Acest principiu, prima dată abandonat în decursul războiului, la aparență a pierdut toată însemnătatea lui. Teoriile cele noi caută să ne convingă, că nu este nevoie de nici o acoperire. Valoarea monetei nu trebuie să fie constantă, poate să oscileze din an în an și la intervale mai scurte, poate fi modificată, urcată, scăzută, la trebuință.

Știința veche ne-a învățat că tarifele vamale să nu fie prea urcate, că mărfurile trebuie să circuleze în mod liber peste granițe. Timpul postbelic a clădit pretutindeni ziduri chinezești de tarife vamale și alte piedeci pentru circulațiunea bunurilor, chiar din motive abuzive și oportuniste, d. e., pentru a urca veniturile statului, de altcunum o măsură foarte iluzorie.

Știința veche ne învață că credite prea largi, etaloane prea urcate și acumularea de pretenziuni nesănătoase prin natura contractului inițial (dobândă prea urcată!) vor fi condamnate la devaluare, și prin aceasta se va cauza criză și panică.

Cu toate acestea, ne-am aruncat cu complectă lipsă de prevedere în brațele „conjuncturii“ de după războiu, speculând și contractând datorii disproporționate în vederea veniturilor pentru moment ușor realizabile, însă prin nimic garantate pe viitor, și chiar în lipsa unor venituri corespunzătoare, pe baza speranței vagi la mai mare prosperitate.

S'au înființat tot felul de întreprinderi și instituțiuni, în mijlocul nesiguranței anilor postbelici, cu vădita ignorare a învățăturilor științei economice. Prin fondarea numeroaselor bănci — nereclamate de economie — am creat o concurență nesănătoasă celor deja existente, am provocat imense oferte de credite și prin aceasta o expansiune nemaipomenită a creditului în genere.

Toate acestea, după principiile bine înțelese ale științei economice, trebuia să ducă la dezastru.

Însă nu a fost destul. Departe de aceea. Am continuat până în ultimul timp și mai continuăm de a lua măsuri, cari nu pot avea alte consecințe decât din cele mai fatale. La noi în România am distrus pe urmă creditul, și băncile prin legiferări, cari nu stau numai în contradicție cu știința economică, ci cu toate principiile legislative, cu tot ceea ce omenirea a recunoscut de bun și drept, cu morala și cu simpla rațiune omenească. Acum însă se va introduce controlul bancar, înstituiindu-se o nouă autoritate, care va fi înzestrată cu fonduri prin impunere ad valorem asupra capitalurilor plus rezerve ale băncilor nenorocite. Distrugere fără sfârșit, ne mai amintind de dreptate și lege și de utilitate sau necesitate.

Cu privire la relațiunile internaționale, știința economică ne-a învățat de mult, că o țară debitoare nu poate plăti decât prin exportul de mărfuri în țara creditoare, iar aceasta din urmă nu-și poate încasa creanțele decât prin import, chiar pe lângă o așa numită balanță comercială „nefavorabilă“. În aceste împrejurări balanța „nefavorabilă“ indică, că s'a urcat venitul național și consumația.

În anti postbelic însă exportul Statelor Unite (creditoare) în țările europene (debitoare) a nimit complet puterea de plată și de cumpărare a celor din urmă, și a pus producțiunea lor la grele încercări, umflând peste orice măsură producțiunea proprie, iar țările debitoare s'au împrumutat mai departe și au cumpărat cu fondurile împrumutate.

Pentru a recunoaște aceste și alte greșeli nu este nevoie de teorii noi, de o știință nouă, și pentru a le repara nu va fi nevoie de a distruge sistemul valutar, care — după toate experiențele — ar fi funcționat în mod satisfăcător, dacă se evitau acele imense greșeli.

Aceasta nu înseamnă că sistemul valutar ar fi liber de orice defecte, că nu va putea fi pus odată pe baze noi, nu înseamnă denegarea oricărui progres viitor în această direcție, ci numai necesitatea de conservare a sistemului de care avem nevoie. Asemenea reforme se pot eventual face în alte vremuri mai favorabile, evitându-se ori ce măsură forțată și radicală. În mijlocul deprestunii de astăzi sunt greșite și ușuratic tendințele acelea, cari tind să înmulțească greșelile din trecut prin măsuri oprite de a mări nesiguranța prin abandonarea integrității și stabilității mijloacelor de schimb.

Până în prezent două țări au început să pășească în mod conștient pe acest drum: Anglia și Statele Unite. Anglia forțată de Franța prin exportul de aur care la timpul său amenința să

epuizeze stocul metalic aflător la Bank of England. Statele Unite au devalvat Dolarul în urma presiunii exercitată de cercurile productive, cari — fiind infectate cu ideea acestui remediu universal — au insistat pe lângă această măsură și insistă mai departe, pe când foile și revistele economice răsună de strigătele de alarmă și de avertisment ale oamenilor de specialitate. Aceștia nu văd altceva în asemenea măsuri, decât niște experimente riscate, neaptele de a aduce vreo îmbunătățire a situației.

(Sibiu.)

BRUNO ROESLER.

Finanțe locale și finanțe generale.

În câteva numere consecutive ale acestei reviste s'a analizat în mod amănunțit „Legea finanțelor locale“ subliniindu-i-se avantajile și recunoscându-i-se neajunsurile cu competența pe care autorul o prezenta în calitatea sa de funcționar în această specialitate. Concluzia generală care s'a putut trage din această analiză a fost că din punct de vedere absolut, legea nu prezintă nici o inovațiune; ba din contră, ea intrunește într'o măsură oarecare aceleași neajunsuri pe cari le posedau legile anterioare de această categorie. Cei discursurile cari s'au rostit în parlament cu ocaziunea votării legii, se degajează o impresiune de noutate în această materie, am putea spune de o transformare radicală pe care ar suferi-o organizarea finanțelor locale. Ori tot cuprinsul legii se reduce la meritul de a fi strâns într'un tot unitar, toate dispozițiunile risipite prin diferitele legi și regulamente. Știut este însă că nu acesta era punctul important în domeniul organizării finanțelor locale, ci mai cu seamă încetarea unei neprecizii în domeniul obiectelor impozabile și în plus felul de exercitare al tutelei în această direcțiune. Mai mult, legea trebuia să delimiteze precis cheltuelile comunale în legătură cu instituțiunile cari cad în obligațiunea statului, pentruca să se curme abuzul de a se putea ordona o cheltuială comună obligatorie mai mult, în fiecare sesiune parlamentară. Acestea erau deci elementele indispensabile și generale pe cari trebuia să se razime o lege a finanțelor locale, iar nu simpla concentrare a dispozițiunilor într'un cod, merit pe care autorii legii și-l însușesc în mod deosebit. Căci oricine va conveni că este necesar mai întâi nu ca o dispoziție să fie legată în scoarțe arătoase, ci este mai indispensabil ca ea să fie logică, clară și desăvârșită. Este adevărat că înșiși autorii legii recunosc că dela ceea ce a fost la ceea ce va fi în materie de finanțe locale,

actuala lege ocupă numai o etapă de tranziție, din cauza timpului neprielnic, care nu a îngăduit o reformă definitivă. Această afirmațiune dacă dă o licărire de speranță, este în același timp și o notă defavorabilă asupra mentalității cu care se legisfează la noi, numai din voința de a legisfera. Într'adevăr, o lege este prin ea însăși provizorie, căci orice legisferare este legată de spațiu și mai cu seamă de timp. Timpul este elementul care roade și macină actualitatea operelor de orice fel și deci și a celor juridice, astfel că ele nu pot întruni nici odată epitetul de definitive. Dacă așa stau lucrurile, legea finanțelor locale e un provizorat relativ grefat pe unul absolut și de aceea, aplicarea ei nu va da efecte simțite.

În felul cum se prezintă lucrurile în materie de legisferare a finanțelor locale, am putea spune că observând această chestiune în raport cu timpul, actuala lege o situază doar pe un plan mai de actualitate. Într'adevăr evoluția organizării finanțelor comunale își are origina începutului modern în legea lui M. Kogălniceanu din 1864 care făcând să înceteze situația anterioară derivată din primele începuturi ale vieții locale și trecută prin Regulamentul organic, a pus pentru întâia oară această problemă în cadrul legisferării propriu zise și anume în perioada când după unirea principatelor se căuta organizarea vieții administrative românești pe baze corespunșătoare vremurilor. Acest fericit început a fost apoi îmbunătățit la 1871 și la 1893 de legile Catargiu, când obiectele impozabile s'au înmulțit într'o proporție incomparabilă. Este probabil că dela 1864 și până la 1893 experiența bogată îndruma această judicioasă modificare a legii finanțelor comunale care înfrunea într'o măsură oarecare principiul descentralizării. La 1903 însă, Emil Costinescu cunoscutul om de finanțe român, rețurge la o modificare a acestei legi încadrând-o într'un sistem mai centralist, căutând să micșoreze și sursele independente de venituri ale vieții locale, prin înființarea fondului comunal și județean care se alimenta din diferite contribuții, dar era repartizat de stat peste capul administrației vieții comunale și județene. Chiar dacă mai apoi unele legi au căutat să îmbunătățească sistemul, el nu putea totuși să fie debarasat de leștul autorității centrale care mânua fondul menționat.

Și mai rău s'a înăsprit situația independenței vieții locale în materie de organizare financiară în anul 1923, când prin modificarea legii contribuțiilor directe s'a abrogat cu desăvârșire orice legitimitate a impozitelor și taxelor comunale. Cum însă în asemenea situațiune orice manifestare de viață locală era supusă pieirii, s'a revenit curând recunoscându-se greșala și s'a adus

legea asupra maximumului taxelor și contribuțiilor comunale, prin cari s'a repus în parte în drepturi viața financiară a administrației locale. Dela această lege s'a inspirat în special noua codificare a finanțelor locale cu oarecari rețușeri în cuprinsul ei și cu concentrarea în cadrul acesteia a tuturor dispozițiilor de natură financiară cari figurau până acuma în Legea contabilității publice, a organizării administrației locale, a drumurilor, etc. etc.

Că legea de care ne ocupăm era necesară, nu mai începe nici o îndoială. Viața normală a așezărilor omenești a evoluat și s'a dezvoltat într'o măsură neobișnuită. Și e curios de constatat că însăși această evoluțiune a vieții administrative, fixează fiecărei celule de organizare, importanța sa în mod automat în cadrul ierarhiei generale a organizării statului. Astfel s'a ajuns în multe direcțiuni la ideea că din punct de vedere general dacă statul este factorul care coordonează viața economică și socială, din punct de vedere administrativ se ridică impetuos viața locală cu însemnătatea ei covârșitoare față de aceea a statului. De aceea nici nu este de mirare că legiuitrile în această materie, poartă permanent stigmatul provizoratului. Este însă un provizorat impus de evoluția vremii și de felul cum cred oamenii că pot să organizeze mai bine anumite elemente ale vieții durabile și un nume comis cu bună știință.

Cadrul vieții locale impus de succesiunea evenimentelor se definește cum am spus, permanent și automat și dă întâietate unei celule sau celeilalte. Astfel se ridică mereu problema înființării județului a cărui rațiune de existență ca celulă administrativă ridică permanent critici justificate. De aceea se pare că se urmărește chiar desființarea lui ca organizare teritorială într'un mod mai mult sau mai puțin deghizat. Astfel după cât transpiră, se pare că legea administrativă care e în pregătire, prevede dispozițiunea concentrării județelor sub titlul economiilor într'o unitate administrativă numită regiune. Este un rezultat consfințit și din punctul de vedere al afirmării vieții locale, căci într'adevăr atribuțiunile județului se sting fără a reclama o celulă intermediară între el și comună. Am putea spune deci că un rezultat care se urmărește prin legea administrativă ce urmează să fie adusă a fost consfințit prin însăși organizarea financiară a vieții locale care a șters temelul de figură a împărțirii administrative pe județe.

Celula primordială în viața locală rămâne deci comuna urbană sau rurală, această celulă denumită comună este în primul rând sortită să poarte pe umerii săi, toate sarcinile aduse de

evoluția timpului în civilizarea și cultura omenirii. Astfel se pune astăzi cu stringență pentru comună, problema circulației. Nu numai în oraș unde în mod normal îngrămădirea de oameni pretinde și impune condițiuni prielnice de deplasare, dar și în sat, trebuie să se fină în această privință pas cu confortul pe care-l cere vremea și în special pe care-l impune dezvoltarea tehnicii rutiere. Altă dată cu vehiculele cu tracțiune animală întreținerea drumurilor era o chestiune puțin importantă. Câteva care de pietriș depuse din loc în loc și călătorul nu avea motiv de nemulțumire. Dar azi circulația pe șosele se face cu viteze mult mai mărite, agravându-le uzura și contribuind la scoaterea din practică a vechilor metode de construirea și întreținerea drumurilor. Astfel o chestiune de cea mai mare importanță pentru însași viața locală cere o rezolvare financiară urgentă fără de care progresul este stingerit și împiedecat. Căci drumul în cultura unui stat face mai mult chiar decât școala, deoarece dacă s'au văzut state cu școale și fără șosele, nu s'au văzut în schimb state cu șosele și fără școale. Acesta-i un semn că cultura vine prin drumuri mai ușor decât prin școale. Dovezi despre aceasta sunt de altfel destule. În orice epocă istorică vom răscoli filele trecutului vom constata că fără drumuri nici o viață regulată nu s'a putut dezvolta. Cu această ocazie ne vom referi doar la drumurile hanseatice cari au contribuit la cultura țărilor germanice mai mult ca oricare alt element în epoca evului mediu.

În legătură însă cu arterele de comunicație se pune în circulația la orașe ca un factor care cere fonduri imbelșugate. Foarte puține orașe au la noi o rețea de drumuri corespunzătoare nevoilor actuale. În Ardeal faptul n'a fost posibil pentru că aici viața urbană s'a suprapus în general pe vechile aglomerațiuni medievale. Orașele importante în regiunea ciscarpatină a României posedă o rețea de străzi care urmărește fidel vechile drumuri de acces pentru cetățile de odinioară cu întortochețuri și curburi cari astăzi nu se mai pot utiliza. Pe urmă, în afară de acest mare inconvenient, legătura cu nouile cartiere cari s'au dezvoltat ulterior se face într'un mod foarte defectuos provenit din desavantajul congenital mai sus menționat. Astfel viața locală a orașului se desfășoară astăzi într'un cadru puțin adecuat care trebuie de urgență înlocuit. Ori această înlocuire este legată de existența mijloacelor financiare corespunzătoare. Și când zicem corespunzătoare trebuie să ne dăm seama că nu e vorba numai de deschiderea unor noi artere ci mai mult de corectarea celor existente cari cer: aer, lumină și direcție cu mare orizont.

Pentru a ajunge să satisfacem aceste deziderate trebuie tăiate piedecile și nu e de mirare că se dărâmă imobile sănătoase pentru a crea condițiuni curente de bună circulație.

Mai bine nu se prezintă lucrurile nici în regiunea transcarpatină a României, deși viața urbană de acolo este de dată mult mai recentă. Totuși cu 40—50 de ani în urmă nimeni n'a bănuțit că condițiunile actuale de viață nu vor mai avea nici o legătură cu cele de atunci. De aceea din punctul de vedere al comunicației viața urbană românească are nevoie și acolo de mijloace financiare cari trebuie create. Dovada ne-o dă mai cu seamă capitala țării, unde în fiecare zi se fac transformări și modificări cari nu mai au nici o legătură cu bazele istorice ale orașului.

Dar necesitățile vieții locale cari trebuie urgent rezolvate nu se reduc numai la cele pe cari le-am parcurs. Legea înșiră nenumărate alte probleme cari fac obiectul cheltuelilor comunale precum ar fi: învățământul, viața sanitară, viața spirituală, ocrotirile sociale, îmbunătățirile agricole și zootehnice, paza și siguranța publică, etc. etc. În cadrul acestora intră cu sume deosebit de mari, aprovizionarea cu apă potabilă, pentru sate și orașe și canalizarea care se pune numai pentru așezămintele urbane. Dacă deci nu se asigură vieții locale o bună organizare financiară azi în cadrul vieții complicate nimic nu se poate satisface, căci toate lucrările, dar mai cu seamă cele din urmă pretind numai pentru investițiuni sute de milioane, pentru unele orașe chiar miliarde. Evident rămâne deschisă modalitatea împrumuturilor, dar pentru acoperirea și garantarea lor, este necesar să se producă venituri, cari să facă posibilă operațiunea în sine. Și greutatea acestea se tot măresc mai cu seamă după războiu când prin reforma agrară, orașele au luat extensiuni mărite și proporții nerațional distribuite. Astfel deși idealul ar fi fost ca să se utilizeze întâi terenurile deșarte dela centru, s'au făcut cunoscutele exproprieri ale extravilanelor cari au lungit enorm străzile fără să li se asigure prin densitatea populației o bună economicitate; s'au amplificat lucrările edilitare fără să fie dată acoperirea normală a întreținerii lor și așa mai departe. Dacă în felul acesta se prezintă situația este evident că ceea ce trebuie să rezolve legea finanțelor locale, forma o problemă prea cunoscută. În afară apoi de cele expuse, tendința statului de a eși mereu din obligațiunile pe cari altă dată le suporta în mod normal, impunea condițiunea de a așeza pe picior de egalitate finanțele locale și finanțele statului, întrucât este vădit că cele dintâi vor lua o extensiune tot mai importantă. Rezervându-ne o comparație numerică

între cele două feluri de finanțe și o expunere a sistemelor uzitate în materia finanțelor locale în alte țări în comparație cu noi, încheiem aici considerațiunile generale cari ne-au preocupat.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Virtuți uitate.

Sub acest titlu, ziarul „Argus” cu data de Duminecă, 29 Octombrie 1933 scrie:

„D. Gheron Netta, directorul institutului economic românesc, ne trimite rândurile următoare:

„Peste câteva zile, la 31 Octombrie, în toată lumea se va celebra pentru a noua oară „Sărbătoarea economiei”.

„Din nou se va aminti masselor nevoia de reîntoarcere la spiritul de prevedere și cumpătare, din lipsa căruta după războiul lumea a căzut atât de adânc în haosul, pe care îl trăim încă.

„Noi în anul acesta, alipindu-ne curentului din ce în ce mai popular ce străbate omentrea, de a propovădui reîntoarcerea la vechile virtuți, pe care se razimă civilizațiunea actuală, vom lua parte pentru a patra oară la o astfel de manifestatiune internațională.

„Cunoscând înțelegerea, pe care a-ți arătat-o și în trecut pentru această mișcare de regenerare, ne permitem a Vă ruga ca cu prilejul zilei de 31 Octombrie să dați în publicațiunea d-voastră atențiunea cuvenită problemelor referitoare la noțiunea largă de „prevedere și economie”.

„Colaborarea d-voastră, la crearea unei mentalități și a unei atmosfere, din care națiunea și omenirea nu vor avea decât să folosească, va fi neprețuită”.

Suntem gata să „amintim masselor nevoia de a se întoarce la spiritul de prevedere și de cumpătare”. Suntem gata să propovăduim aceste vechi virtuți „pe cari se razimă civilizațiunea actuală”. Suntem gata să sprijinim cu scrisul și cu toată căldura sufletului nostru, lupta pentruca „massele” și mai ales noi toți — de ce noi am fi scutiți? — să ne întoarcem la aceste vechi și uitate virtuți.

Pareă văd truda răsplătită. Se chinuiese omenii să agonisească, să strângă ban de ban. Unul se lipsește de cărciumă, altul își întoarce paltonul pe dos, una o mai rărește cu mosafirii, alta nu-și mai face pălării peste pălării, un copil se uită lung și cu jind la fereastră cu prăjituri, înghite și trece mai departe: economiile cresc, pe măsură ce poștele și pretențiile sunt stăpânite. Iată însă ce se poate întâmpla.

Indemnând „massele” să se întoarcă la spiritul de „prevedere și de cumpătare” — să facă economii — dacă se va găsi unul mai grăbit să ajungă la vechile virtuți, care să ne întrebe: și ce să fac cu economiile domnule? — noi ce să răspundem?

D. Gheron Netta, economist, care adâncește problemele, să ne învețe. Și cât de curând. Timpul nu dă răgaz: 31 Octombrie nu vrea să întârzie, — bate la ușe.

T. PISANI.

Contribuabili și autoritățile administrative.

Raporturile ce există între contribuabili și unele autorități sau servicii administrative, lasă mult de dorit. Astfel, în urma numeroaselor cazuri pe cari le-am avut, ne-am convins pe deplin, că unele autorități sau servicii administrative tratează cu contribuabili în așa fel, că aceștia par a fi niște dușmani ai statului.

Nu se poate înțelege cum acei contribuabili cari susțin serviciile publice și cari asigură existența statului prin activitatea și persoana lor, să fie tratați așa de vitreg, chiar de autoritățile administrative. Prin urmare ne referim la contribuabili, cari nu caută să calce legile, sau să se sustragă dela aplicarea lor și față de cari ar fi de dorit ca autoritățile publice, — în general, — să aibă o purtare cel puțin cuvincioasă.

Cu toate acestea sunt dese cazurile în cari cetățenii sunt tratați vitreg la administrațiile publice și în special la Administrațiile Financiare.

De sigur că sunt mulți cetățeni în restanță cu plata dărilor, fiind în imposibilitate de a plăti din cauze superioare voinței lor. Dar tocmai acești contribuabili sunt tratați ca niște delincvenți de rând, fără nici o considerațiune, de către unele servicii de percepție. Față de aceștia se exercită strășnicia perceptorilor, iar gradele de urmărire se aplică cu bruscări, cu vorbe grele și cu morala searbădă a agenților.

În același timp contribuabili răi, adică cei cari se sustrag dela plata impozitelor fără motiv, sunt scutiți de teroarea agenților fiscali, pentru motivul că sunt oamenii zilei.

Afară de cazurile amintite mai sus, mai sunt și alte cazuri tot atât de grave.

Astfel, informațiuni dela autoritățile administrative (fiscale) se primesc cu mare greutate și ele se dau cu plictiseală, după ce cetățeanul e trimis dela o ușă la alta. Apoi, rezultatele petițiilor se obțin tardiv, sau chiar de loc.

În sfârșit mai amintim, că impunerile nu se fac pe baze reale, iar comisiunile de impuneri apreciază — de obicei — venitul impozabil, la mai mult decât dublu. Rămâne bietului contribuabil dreptul de apel. Dar, dreptul de apel al contribuabilului e o garanție împotriva erorilor, iar nici decum un îndemn pentru comisiuni ca intenționat să facă impuneri greșite.

Contribuabilul plătește bucuros dările, dacă e convins că sunt drepte și când vede că autoritățile și serviciile administrative caută să-l în-drepte, iar nu să-l distrugă.

ION OPRIS.

Jurisprudență

referitor la aplicarea legii pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane.

Spesele de proces și fașă de adversarul clientului sunt exceptate conform art. 12, alineat e.

TRIBUNALUL JUD. BIHOR SECȚIA II.

Dos. No. 1282/933.

Incheiere civilă No. 220.

Având în vedere că Judecătoria Rurală Oradea la cererea reclamantului Pantis Dumitru și soții a ordonat execuție silită convențională în contra pârâtului Mahler Gheorghe, dom. în Sîstire prin Deciziunea No. 8764/1931 G. din 13 Maiu 1933.

Având în vedere, că în contra acestei Decizii pârâtul susnumit a înaintat recurs cerând reformarea Deciziei atacată pe motiv, că dânsul a cerut asanarea judeciară în termen și astfel conform art. 29 din Legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 14 Aprilie 1933 nu poate fi urmărit.

Tribunalul

Deliberând asupra prezentului recurs stabilește că din actele dela dosar rezultă că execuția silită continuativă din speșă s'a ordonat în contra pârâtului recurent pentru încassarea sumei de 7100 Lei ce reprezintă cheltuelile de judecată.

Examinând dosarele procurate rezultă că cheltuelile de judecată pentru încassarea cărora s'a ordonat execuție silită atacată au fost stabilite conform tarifului minimal al avocaților deci aceste cheltueli cum le-a numit prima instanță nu sunt altceva decât onorariul avocațial ce reprezintă contravaloarea prestațiunii intelectuale

desvoltată în cauză de către avocatul reclamantului urmăritor.

Considerând că potrivit dispozițiilor art. 12, alin. e, din Legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 14 Aprilie 1933, creanțelor derivând din prestațiuni de muncă intelectuală cum este și cea din speșă care reprezintă onorariul avocatului, care a precedat în cauză nu li se aplică dispozițiunile suscitătei legi, această creanță fiind exceptată prin urmare debitorul poate fi urmărit pentru încassarea ei.

Că deci susținerea urmăritului recurent că reclamanții nu pot invoca dispozițiunile art. 12 din Legea suscitată nu este întemeiată stabilit fiind de Tribunal că creanța pentru încassarea căreia s'a ordonat execuție silită din speșă reprezintă onorariu avocațial.

Că așa fiind bine a procedat prima instanță când a ordonat în contra recurentul execuție silită prin Deciziunea No. G. 8764/1931, din 13 Maiu 1933.

Prin urmare recursul înaintat de urmărit este neîntemeiat și ca atare urmează a fi respins, iar deciziunea menționată confirmată.

Pentru acestea motive redactate de dl Popa jude supl.

În numele Legii

HOTĂREȘTE:

Respinge ca nefondat recursul civil înaintat de către urmăritul Gheorghe Mahler din Sîstire în contra deciziei cu No. G. 8764/1931 din 13 Maiu 1933 a Judecătoriei Rurală Oradea pe care o confirmă în întregime.

Data și cetită în camera de Consiliu din 15 Iulie 1933.

Ionel Teodoreanu :

„GOLIA“ 2 vol. 120.—

„GOLIA“ e un roman autentic, puternic, extrem de original și captivant la lectură. Nu seamănă cu nimic din literatura românească; e unic. Și adaug că, din câte știu, Tia Arabu, una dintre eroine, e cea mai primejdioasă femeie din câte a dat literatura noastră. O femeie-șarpe...

„Adevărul Literar“ din 6 Oct. 1933. **G. IBRĂILEANU.**

În depozit la Librăria „DACIA TRAIANA“ s. p. a., Sibiu.